

طرح درس حقوق اساسی ۱

ویرایش ۲۰۰۰

محمد منصورى بروجنى - مهر ماه ۱۴۰۳ - دانشگاه اصفهان

m.mansouri.b@ase.ui.ac.ir

mansoori66@gmail.com

۱ هدف

آشنایی دانشجویان با مباحث نظری حقوق اساسی و حقوق فردی و آزادی‌های عمومی.

۲ کتاب درسی

بایسته‌های حقوق اساسی؛ دکتر سیدابوالفضل قاضی (شریعت‌پناهی)؛ انتشارات میزان.

۳ روش

مدرس در هر جلسه درس خطابه‌ای در ۵۰ الی ۷۰ دقیقه ارائه می‌دهد. این خطابه‌ها دارای ارتباط موضوعی با بخش خواسته‌شده جهت مطالعه دانشجویان است.

۳۰ الی ۵۰ دقیقه هر جلسه درس به گفت‌وگوی جمعی و پرسش و پاسخ دانشجویان راجع به مباحث اختصاص دارد.

دانشجویان باید پیش از حضور در هر جلسه درس، بخش معین‌شده از کتاب درسی یا سایر منابع را طبق برنامه جلسات مطالعه کرده و در کلاس حاضر شوند.

دانشجویان در بیان نظرات خود در کلاس درس کاملاً آزادند.

دانشجویان راجع به مسائل پیرامون درس می‌توانند نظرات و انتقادات خود را از طریق ایمیل یا سامانه پیام lms به اطلاع برسانند. چنانچه دانشجویان مایلند که این نظرات را به صورت ناشناس مطرح نمایند، می‌توانند از [این پیوند](#) استفاده کنند.

۴ برنامه جلسات

۴/۱ جلسه اول: شناختی از مفهوم قدرت

مطالعه: گفتار اول: ویژگی‌های حقوق اساسی

۴/۲ جلسه دوم: تحلیل مفهوم قوه مؤسس

مطالعه: گفتار دوم: قانون اساسی

۴/۳ جلسه سوم: تحلیل مفهوم دولت-کشور
مطالعه: گفتار سوم: دولت-کشور

۴/۴ جلسه چهارم: ضرورت‌های جغرافیا در ساخت دولت-کشور
مطالعه: گفتار چهارم اشکال دولت-کشور

۴/۵ جلسه پنجم: بحثی در امکان تمایز حکومت؛ رژیم؛ دولت
مطالعه: گفتار پنجم: رژیم سیاسی

آزمونک اول (۳ نمره)

۴/۶ جلسه ششم: نسبت حق‌های فردی با آزادی‌های عمومی؛ غایت نظام سیاسی
مطالعه: گفتار ششم: حقوق فردی و آزادی‌های عمومی

۴/۷ جلسه هفتم: تعادل قدرت‌ها و بروز آن در رژیم حقوقی
مطالعه: گفتار هفتم: تفکیک قوا

۴/۸ جلسه هشتم: عناصر فنی و سیاسی قانون
مطالعه: گفتار هشتم: پارلمان یا دستگاه قانون‌گذاری.

۴/۹ جلسه نهم: آرایش‌های مختلف قوا در کشورهای گوناگون
مطالعه: گفتار نهم: قوه مجریه یا دستگاه حکومت؛ گفتار دهم: اثرات متقابل قوای مقننه و مجریه

آزمونک دوم (۳ نمره)

۴/۱۰ جلسه دهم: مسئله اساسی قضایه به رغم ویژگی‌های بروکراتیک
مطالعه: گفتار یازدهم: قوه قضایه

۴/۱۱ جلسه یازدهم: تحلیل مفهوم نمایندگی
مطالعه: گفتار دوازدهم: انتخابات؛ بخش‌های اول و دوم

۴/۱۲ جلسه دوازدهم: تفسیر قانون اساسی
مطالعه:

Gonçalo de Almeida Ribeiro, What is constitutional interpretation?, *International Journal of Constitutional Law*, Volume 20, Issue 3, July 2022, Pages 1130–1161, <https://doi.org/10.1093/icon/moac096>

(مطالعه پاورقی‌ها لازم نیست)

Schupmann, Benjamin A, 'The Guardian of the Constitution', *Democracy despite Itself: Liberal Constitutionalism and Militant Democracy* (Oxford, 2024; online edn, Oxford Academic, 29 Apr. 2024), <https://doi.org/10.1093/9780191975950.003.0011>.

مطالعه: منصوری بروجنی، محمد. «ارزیابی فرآیند بازنگری قانون اساسی در چارچوب مردم‌سالاری دینی»، فقه حکومتی، بهار و تابستان ۱۳۹۶، شماره ۳، صص. ۱۲۹-۱۶۴. [پیوند دسترسی](#).

مطالعه: لاسال، فردیناند؛ «قانون اساسی چیست؟»؛ مترجم: سیدناصر سلطانی، در کتاب: حقوق اساسی نانوشته، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۹۹، صص. ۲۶۱-۳۰۰.

یا در: لاسال، فردیناند؛ «قانون اساسی چیست؟»؛ مترجم: سیدناصر سلطانی، مجله مهرنامه، شماره ۱۳، ۱۳۹۰، صص. ۴۰-۴۷.

۵ ارزشیابی

- غیبت (منفی ۱.۵ نمره): طبق آیین‌نامه آموزشی دانشگاه اصفهان دانشجویان مکلف به حضور در کلیه جلسات درس هستند. غیبت‌ها اعم از موجه یا غیر موجه در پایان ترم در سامانه گلستان گزارش می‌شود و سامانه به صورت خودکار -در اجرای آیین‌نامه آموزشی مصوب ۱۴۰۲- غیبت بیش از سه جلسه را مستوجب دریافت نمره صفر در درس می‌داند.
- مشارکت در کلاس (۳ نمره): دانشجویان مکلف به اظهار نظر در کلاس درس اند؛ به ازای هر مرتبه مشارکت مؤثر به تشخیص مدرس (در هر جلسه حداکثر یک مشارکت ثبت می‌شود) ۰/۷۵ نمره در سقف ۳ نمره منظور می‌شود.
- آزمونک (۹ نمره): سه نوبت آزمونک چهارگزینه‌ای در طول ترم تعریف شده است. آزمونک اول از مطالعه جلسات اول لغایت چهارم؛ آزمونک دوم از مطالعه جلسات پنجم لغایت هشتم؛ و آزمونک سوم از مطالعه جلسات نهم لغایت یازدهم به عمل می‌آید. نمرات آزمون‌های چهارگزینه‌ای با ضریب ۱/۲ محاسبه می‌شود.
- آزمون تشریحی (۹ نمره): آزمون پایان ترم به صورت تشریحی یا مسئله‌ای یا ترکیبی از این دو، به ارزش ۹ نمره از کتاب درسی و تقریرات جلسات دوازدهم لغایت پانزدهم به عمل می‌آید.

- نمره مثبت: (۳ نمره) ترجمه با کیفیت ۴ صفحه از منابع جلسات دوازدهم و سیزدهم، تا پیش از پایان جلسه دهم ترم، تا ۳ نمره مثبت دارد. ترجمه ضعیف و غیر قابل استفاده ۲ نمره منفی دارد. ترجمه داوطلبانه است و داوطلبان باید تا پایان جلسه چهارم اعلام آمادگی کرده باشند.
- آزمونکها بر روی سامانه آموزش مجازی دانشگاه اصفهان (lms) به عمل می آید.